

ADRIADAPT bilten - br. 2

2019

Projekt ADRIADAPT – A Resilience information platform for Adriatic cities and towns započeo je s provedbom 1. siječnja 2019. godine, a službeno je krenuo prvim partnerskim sastankom održanim početkom ožujka u Veneciji. Kroz naredne će dvije godine projekt povezati lokalne donositelje odluka, stručnjake i znanstvenike iz Italije i Hrvatske, koji će zajedničkim snagama **stvoriti bazu znanja za prilagodbu gradova klimatskim promjenama**. Podrška gradovima u stvaranju dobrih i održivih strategija usmjerenih na jačanje otpornosti na klimatske promjene i pripremu na klimatske promjene sve je važnija za gradove jadranskoga područja; utjecaji klimatskih promjena postaju sve izraženiji, s više ekstremnih vremenskih događaja s negativnim djelovanjem na stanovništvo i staništa unutar i izvan gradova te konačno i na lokalna gospodarstva.

Gradovi duž jadranske obale se, kao središta kulturnih, društvenih i gospodarskih zbivanja, moraju pripremiti na obalne poplave, erozije i sedimentaciju da bi održali ili poboljšali osiguravanje osnovnih životnih uvjeta, lokalno i regionalno gospodarstvo te infrastrukturu. Dodatni izazovi za jadranska obalna područja vezani su uz dostupnost slatke vode, kojoj prijete salinizacija, te uz požare koji mogu biti praćeni sušama i toplinskim valovima.

Jedan od glavnih rezultata projekta ADRIADAPT će biti talijansko-hrvatska platforma za prilagodbe - alat za podršku općinama u obje zemlje u razvoju planova prilagodbe ili unaprjeđivanju njihovog trenutnog rada na prilagodbi klimatskim promjenama. [Ovaj videozapis](#) predstavlja glavne značajke platforme.

ADRIADAPT internetska platforma za podršku planiranja prilagodbe klimatskim promjenama

ADRIADAPT projektni partneri

Stručni partneri:

- [Fondazione Centro Euro-Mediterraneo sui Cambiamenti Climatici \(CMCC\)](#)
- [Agenzia regionale per la prevenzione, l'ambiente e l'energia dell'Emilia-Romagna \(ARPAE\)](#)
- [Universita Iuav di Venezia \(IUAV\)](#)
- [Centar za regionalne aktivnosti Programa prioritetnih akcija \(PAP/RAC\)](#)
- [Državni hidrometeorološki zavod \(DHMZ\)](#)

Lokalni partneri:

- [Unione Dei Comuni Valle Del Savio](#)
- [Comune di Cervia](#)
- [Comune di Udine](#)
- [Šibensko-kninska županija](#)
- [Grad Vodice](#)

Komunikacijski partneri:

- [Društvo za oblikovanje održivog razvoja \(DOOR\)](#)

Lokalni partner: Unione dei Comuni Valle del Savio

UNIONE
DEI COMUNI
VALLE
DEL SAVIO

- [Osnovne informacije o lokalnoj zajednici](#)

Zajednica općina Valle del Savio smještena je u sjevernoj Italiji (regija Emilia Romagna, provincija Forlì-Cesena) i sastoji se od 6 gradova: Cesena, Bagno di Romagna, Mercato Saraceno, Montiano, Sarsina, Verghereto. Zaleđe je s Jadranskim morem povezano rijekom Savio čija populacija iznosi 117.000 stanovnika na 810 kilometara kvadratnih raznolikog teritorija koji se proteže od ravnica do planina.

- [Glavni razlozi za zabrinutost o klimatskim promjenama](#)

Zajednica će se morati suočiti s različitim ekstremnim klimatskim izazovima, poput dugih razdoblja suše koja se izmjenjuju sa sve više nepredvidivim olujama i snježnim oborinama, što rezultira poplavama i erozijom koja brzo prerasta u klizišta. To utječe na javnu infrastrukturu, sigurnost lokalnih zajednica, privatne i proizvodne aktivnosti, posebice poljoprivredu.

- Trenutno stanje u izradi planskih dokumenata

U 2010. godini, Zajednica je uspostavila međuopćinski Plan djelovanja civilne zaštite u provedbi mjera prevencije. Grad Cesena, predvodnik Zajednice, postao je potpisnikom Sporazuma gradonačelnika 2009. godine te 2016. nove inicijative Prilagođavanje gradonačelnika. U 2018. godini odobren je novi Akcijski plan energetske održivosti i prilagodbe klimatskim promjenama (SECAP), započinjući posebnu politiku prilagodbe i ublažavanja prema novim EU ciljevima EU do 2030. godine. Nakon Cesene, četiri druge općine su se također potpisale Sporazum 2011. godine, definirajući vlastite Akcijske planove energetske održivosti i održive energije (SEAP). U tom je okviru projekt ADRIADAPT odlična prilika za usklađivanje ovih planova u jednu politiku usmjerenu na otpornost lokalne zajednice.

- Provedene mjere

Provedeno je nekoliko mjera: Uredba o gospodarenju zemljištem radi sprječavanja rizika od klizišta (2014.) kako bi se suočili s erozijom i smanjenjem plodnosti tla; Plan održive urbane mobilnosti (SUMP) Cesene fokusiran je na onečišćenje zraka. Pored toga, aktivirani su različiti edukacijski projekti o održivosti, posebno za podizanje svijesti o klimatskim pitanjima u okružju Cesene radi provođenja novog SECAP-a.

Stručni partner: Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ)

Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ) je vladino tijelo u Hrvatskoj koje pruža informacije o vremenskim, klimatskim, hidrološkim i ekološkim pojavama i klimatskim ekstremima s ciljem ublažavanja njihovih učinaka u skladu s preporukama Svjetske meteorološke organizacije i direktivama EU. DHMZ na taj način podržava gospodarski i održivi razvoj Hrvatske, pomaže u zaštiti života, dobara i okoliša.

U Službi za klimatologiju unutar koje je Odjel za klimatsko modeliranje, praćenje klimatskih promjena i biometeorologiju, skupina stručnjaka radi na izradi regionalnih klimatskih scenarija s fokusom na Hrvatsku i Europu. U tu svrhu koristi se regionalni klimatski model RegCM. Kao dio zajednice EURO-CORDEX, isti stručnjaci također koriste širi skup simulacija dostupnih u bazi podataka EURO-

CORDEX. Prema svim tim podacima i ekspertizi, DHMZ je sudjelovao kao nacionalni partner u izradi nekoliko studija o budućim regionalnim klimatskim promjenama. DHMZ je bio partner u izradi svih izdanih nacionalnih komunikacijskih izvještaja Republike Hrvatske u skladu s Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama. DHMZ je također sudjelovao u izradi podloga vezanim uz klimatske promjene koje su korištene za Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine, s pogledom do 2070. godine.

Kao partner u projektu ADRIADAPT, DHMZ je uglavnom uključen u treći radni paket "Klimatsko praćenje i usluga" koji vodi CMCC (Euro-mediteranski centar za klimatske promjene). Prvi zadatak bio je definirati skup indikatora klimatskih promjena za dionike. Popis mogućih indikatora predložen je kroz dokument u kojem je klimatolog opisao izvor tih podataka, prostornu i vremensku raspodjelu i njihove nepouzdanosti. Popis indikatora odabran je tako da obuhvaća ekstremne događaje povezane uglavnom s temperaturom i oborinskim uvjetima. Takav dokument može biti dobra osnova za radionice s dionicima na kojima se može razgovarati o njihovim stvarnim potrebama i podacima za izradu procjene klimatskih promjena na njihovom području. DHMZ je sudjelovao na stručnom skupu ADRIADAPT u Splitu, 13. lipnja 2019. Objašnjeno je da koristimo podatke EURO-CORDEX-a za dobivanje povijesne klime i relevantnih indeksa kako bismo mogli napraviti prvi korak u definiranju klimatskih promjena na području Jadrana. Procjena za povijesno razdoblje provedena je za sezonsku temperaturu i oborinu iznad područja interesa za projekt i uspoređena s opaženim podacima EOBS-a, kao i za neke rijetke dnevne događaje kao što su ekstremno visoka temperatura i dnevni indeks topline. Vremenski niz svih relevantnih parametara može se dobiti za bilo koju točku interesa bilo kojeg dionika, iz domene modela koja ima horizontalnu rezoluciju od 12,5 km.

U sljedećem koraku, prema dva različita scenarija budućih emisija (umjerene emisije RCP4.5, kao i kritične emisije RCP8.5), klimatske promjene će se odrediti u budućnosti prema ansamblu od četiri različite realizacije modela.

Budući da će se uz dinamičku prilagodbu raditi i statistička prilagodba, DHMZ je u tu svrhu pripremio mjerene podatke s hrvatskih meteoroloških postaja.

Projektne aktivnosti i događanja

12. i 13. lipnja 2019.

ADRIADAPT sastanak stručnjaka u Splitu

U Splitu je, pod motom „Cjelina je značajnija od zbroja njenih dijelova“, održan sastanak projektnih partnera i vanjskih stručnjaka s ciljem pripreme, strukturiranja i koordinacije sadržaja ADRIADAPT smjernica i ključnih publikacija u različitim područjima rada. Sastanak je održan 12. i 13. lipnja sa svrhom:

- zajedničkog razumijevanja ključnih pojmova;
- usklađenja pristupa;
- koordinacije ključnih strateških publikacija za smjernice i platformu znanja.

Osim PAP/RAC-a i IUAV-a, na sastanku je sudjelovao i predstavnik voditelja projekta CMCC-a, kao i predstavnici projektnog partnera odgovornog za komunikaciju / diseminaciju DOOR-a, te hrvatskih lokalnih partnera Vodica i Šibensko-kninske županije, i partnera odgovornih za generiranje klimatskih podataka iz DHMZ-a i CMCC-a.

Tražene su sinergije u različitim aktivnostima u okviru projekta ADRIADAPT i šire, osvrćući se na druge projekte koji se bave prilagodbom u Hrvatskoj, a koji nude priliku za suradnju i poboljšanje svih rezultata. Stoga su na sastanak pozvane sljedeće institucije za navedene projekte: Sveučilište u Splitu, Odjel za urbanizam koji provodi projekte MEMUD i EIB / HBOR; predstavnik projekta INTERREG CHANGE WE CARE koji provode Splitsko javno poduzeće "Parkovi i nasadi" i Odjel za studije mora.

30. srpnja 2019.

ADRIADAPT sastanak s lokalnim stručnjacima za pripremu procjene ranjivosti u Udinama, Italija

Općina Udine, Italija, 30. srpnja bila je domaćin sastanka ADRIADAPT s lokalnim stručnjacima za izradu procjene ranjivosti, na kojem su se ADRIADAPT partneri referenti CMCC-a, IUAV-a i općine Udine, sastali s predstavnicima OSMER ARPAF FVG-a, regionalnog meteorološkog opservatorija i služba za vremensku prognozu za Friuli Venezia Giulia, i SOGESCA, savjetodavna i inženjerska tvrtka koja se bavi pitanjima zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Općina Udine je partner u projektu kao pilot područje za testiranje, a sastanak je imao za cilj dogovoriti primjenu ADRIADAPT alata na tom području.

Sastanak je započeo prezentacijom Margarethe Breil (CMCC) o glavnim ciljevima projekta ADRIADAPT. Glavni rezultat projekta bit će internetska platforma koja bi trebala biti koristan referentni alat za lokalno planiranje. Uspostavit će se fokus grupa za rješenja koja se temelje na prirodi, a kako bi se razmjenjivale inicijative i ideje.

Udine već pripremaju SECAP i naglašavaju važnost identificiranja, dokumentiranja i praćenja rješenja koja se odnose i na smanjenje emisija stakleničkih plinova i na potrebe prilagodbe. Grad Udine ima velik broj drveća i vodotoka u urbanom području koji pomažu ublažavanju efekta urbanog toplotnog otoka. Uzevši u obzir buduće posljedice klimatskih promjena, planiranje i održavanje zelenih površina treba smatrati ključnim za plan prilagodbe.

Sljedeći koraci utvrđeni tijekom sastanka uključuju prikupljanje i procjenu postojećih podataka za analizu ranjivosti koja uzima u obzir sadašnju i buduću dostupnost vode, stanje hidrauličke i rizike od poplave (u suradnji s civilnom zaštitom), analizu plana opskrbe toplinskom energijom, i potencijalne ranjivosti bogatstva urbanih zelenih i plavih površina u centru grada.

10. rujna 2019.

ADRIADAPT predstavljanje projekta u Pesaru, Italija

Na završnom je događanju projekta iDEAL u utorak, 10. rujna 2019., u Pesaru, Italija, Ivana Rogulj iz DOOR-a predstavila projekt ADRIADAPT projektnim partnerima iDEAL-a i predstavnicima jedinica lokalne samouprave iz Italije.

25-27. rujna 2019.

ADRIADAPT sastanak s lokalnim kreatorima politika iz Cervije i Valle del Savia u Cerviji, Italija

ADRIADAPT partneri sastali su se u Cerviji od 25. do 27. rujna 2019. da bi radili na prilagodbi klimatskim promjenama. Sastanak je uključivao rad s lokalnim kreatorima politika iz Cervije i Valle del Savia, a raspravljalo se o njihovim potrebama i očekivanjima od znanstvenika projekta ADRIADAPT.

Projektne partnere ugostio je Grad Cervia, jedan od pet projektnih partnera iz talijanskih i hrvatskih lokalnih vlasti. Zajedno sa znanstvenim partnerima raspravljali su o budućim scenarijima i očekivanim utjecajima na njihova urbana područja i zajednice, te su radili na mogućim modelima i strategijama za intervencije: cilj će biti kreiranje strategija i planova koji će usmjeriti aktivnosti prema jadranskim gradovima i mjestima da bi postali otporniji. Lekcije naučene tijekom ovog procesa koji će trajati do prosinca 2020. godine, pridonijet će mrežnoj platformi za prikupljanje smjernica, alata i primjera dobre prakse.

Prva dva dana bila su posvećena tehničkom radu. Razmjena znanja i raspravljanje o specifičnim pitanjima koja se odnose na klimatske promjene, kao pripremni rad za odabir i oblikovanje odgovarajućih alata i iskustava, u službi je jedinica lokalnih samouprava kako bi se mogle implementirati akcije za obranu i zaštitu lokalnih zajednica od ekstremnih događaja.

Ova vrsta događaja bilježi se sa sve većom učestalošću, kako su izvijestili lokalni projektni partneri, govoreći o jakoj oluji koja je ozbiljno oštetila obalnu borovu šumu Cervije, te o obilnim kišama koje su prošle proljeće uzrokovale poplave u Valle del Saviu i Cerviji. Također su hrvatski partneri izvijestili o povećanoj učestalosti kratkotrajnih obilnih kiša, a svi obalni partneri dijele zabrinutost zbog utjecaja porasta razine mora, što ne uključuje samo obalnu poplavu i eroziju, već i izljev slane vode u obalne vodonosnike koji utječu na ekosustave i životne resurse. Drugi izazov s kojim će se gradovi sve više morati suočavati su toplinski valovi, koji posebno ugrožavaju starije i vrlo mlade građane.

Regionalne projekcije za buduće klime koje pružaju istraživači iz CMCC-a pokazuju da će takvi događaji u budućnosti postati intenzivniji zbog globalnog zagrijavanja, i postalo je jasnije kako se s tim problemom treba ozbiljno suočiti. Stoga je predanost jedinica lokalnih samouprava u usvajanju pristupa uravnoteženom i održivom razvoju ključna za stvaranje novih akcija i aktivnosti koje ograničavaju emisiju stakleničkih plinova i omogućuju zajednicama, njihovom gospodarstvu i infrastrukturi da izdrže utjecaj klimatskih promjena. Istraživači na projektu ADRIADAPT predstavili su akcije već provedene u drugim gradovima koji mogu, povećavajući lokalnu otpornost, poboljšati kvalitetu života u lokalnim zajednicama i kućanstvima. Takozvana „rješenja temeljena na prirodi“ za prilagodbu klimatskim promjenama predstavljat će važan dio mogućih rješenja koja su predstavljena lokalnim upravama. O ovim se prilikama razgovaralo posljednjeg dana sastanka kada su se projektni partneri susreli s lokalnim kreatorima politika kako bi bolje razumjeli lokalne potrebe i ograničenja vezana uz prilagodbu te objasnili kako postupiti u pripremi lokalnih klimatskih planova i koje prilike moraju biti stvorene. "Vizije mogu biti važno sredstvo za stvaranje dogovora i obveza između građana i administracija, jer omogućuju razmišljanje izvan izbornih razdoblja i rješavanje dugoročnih promjena poput onih izazvanih klimatskim promjenama.", rekao je jedan sudionik.

Administratori iz Cervije i Valle del Savia sudjelovali su u okruglom stolu s projektnim partnerima; slični događaji odvijat će se tijekom projekta u drugim pilot područjima projektnih partnera iz gradova Udine (Italija) i Vodice (Hrvatska) te iz Šibensko-kninske županije. Ovi gradovi su partneri na projektu, koje koordinira Euro-mediteranski centar za klimatske promjene (CMCC) u partnerstvu s Regionalnom agencijom za okoliš Emilije Romagne (ARPAE) i Sveučilištem za arhitekturu u Veneciji (IUAV) za Italiju. Partneri iz Hrvatske, zajedno s lokalnim partnerima, su Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ), Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR) i Regionalni centar aktivnosti (PAP/RAC).

- Internetska platforma za planiranje prilagodbe klimatskim promjenama u razvojnoj je fazi koja uključuje i doprinose projektnih partnera s nedavnog sastanka u Cerviji, Italija.

[Opća uredba o zaštiti podataka \(GDPR\)](#)

U skladu s GDPR-om (Opća uredba o zaštiti podataka), Vaša će adresa i osobni podaci biti sigurno pohranjeni u ADRIADAPT bazi podataka koju koordinira Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR). Prikupljeni podaci bit će ispravno obrađeni kako bi se osigurala sigurnost i povjerljivost. Takve podatke ne prodajemo niti s ikim dijelimo. Ako više ne želite primati ADRIADAPT bilten, s ovoga se popisa možete odjaviti u bilo kojem trenutku klikom na poveznicu "odjaviti s ove liste" koja se nalazi u podnožju ovoga biltena.

Projektne partneri

[Subscribe to English Newsletter](#)

[Iscriviti alla Newsletter in italiano](#)

[Preplatite se na hrvatski bilten](#)

*Copyright © *2019* *Adriadapt*, All rights reserved.*

The project is coordinated by the Euro Mediterranean Centre on Climate Change (CMCC). Project participants include local authorities from Croatia and Italy, together with knowledge providers from the Adriatic Sea basin in the fields of climate science, climate adaptation and urban planning.

Naša e-mail adresa:

adriadapt.communication@gmail.com

Želite promijeniti način primanja ADRIADAPT biltena?
Možete ažurirati svoje postavke ili se odjaviti s ove liste.

